

Rapportage *Nader Onderzoek* aanwezigheid beschermde soorten sloop voormalig schoolgebouw Waardekensstraat 47 te Biezelinge.



Opdrachtgever:



Architecten Alliantie BV | Martijn Jansen
Albert Plesmanweg 1-B 4462 GC Goes
T: 0113-229356 | E: jansen@architectenalliantie.nl

Uitgevoerd en opgesteld door:



Nanning-Jan Honingh
Schoondijksedijk 35 4438 AE Driewegen
06-12883834 | info@melkenhoningh.nl

Datum: **19 mei 2023**

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden.....	4
3	Methoden	5
3.1	Huismus	5
4	Resultaten en advies.....	6
4.1	Resultaten	6
4.2	Gunstige staat van instandhouding	6
4.3	Zorgplicht	7
4.4	Vooruitlopend Advies	7
4.5	Visie op natuur en biodiversiteit gemeente Kapelle	9

1 Inleiding

De gemeente Kapelle en de Architecten Alliantie ontwikkelen gezamenlijk een project voor het bouwen van seniorenappartementen aan de Waardekensstraat 47 in Biezelinge. Daarvoor is het nodig dat het voormalige schoolgebouw te slopen en de opgaande beplanting van de omliggende tuin te rooien. De huidige bewoonster en eigenaar van het voormalige schoolgebouw heeft voor de bouwontwikkeling opdracht gegeven.

Voor deze activiteit geldt een *onderzoeksplicht* in het kader van de *Wet Natuurbescherming*. In opdracht van de Architecten Alliantie is door NWCadvies een *quicksan* uitgevoerd naar mogelijke verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna. Uit de quickscan bleek dat er potentiële verblijfplaatsen en essentieel leefgebied aanwezig kunnen zijn van huismussen.

Uit deze *quicksan* volgde het advies voor het doen van *nader onderzoek* naar de aanwezigheid van huismussen en hun verblijfplaatsen. De resultaten van dit onderzoek zijn in deze notitie verwerkt. De ligging van de onderzoekslocatie is weergegeven in afbeelding 1.



Afbeelding 1: Ligging onderzoekslocatie Waardekensstraat 47 Biezelinge.

2 Huidige situatie en voorgenomen werkzaamheden

De betreffende locatie is gelegen aan de Waardekensstraat 47 in het dorp Biezeling (gemeente Kapelle). Het perceel is ongeveer 750 m² groot: gebouw en bestrating zijn ongeveer 300 m² groot. De groene omgeving is ongeveer 450 m². Het betreft een voormalig schoolgebouw dat wordt bewoond. Het pand en de omgeving bieden mogelijkheden voor huismussen om te verblijven en te broeden. De werkzaamheden bestaan uit het slopen van alle bebouwing op het perceel en het geheel verwijderen van bomen en struiken. De sloop en bouw staan gepland voor september 2023.



Afbeelding 2 en 3: Voor en zij-ingang van het perceel.



Afbeelding 4: Struweel waar de meeste huismussen werden waargenomen.

3 Methoden

Het onderzoek is toegespitst op de te slopen bebouwing en het verwijderen van de beplanting op het perceel. Standaard worden ook de omliggende straten in het onderzoek meegenomen. Dit is om een beeld te krijgen van de populatieomvang in de omgeving van het plangebied (gunstige staat van instandhouding en de verschillende functies), of er mogelijkheden zijn om alternatieve voorzieningen te plaatsen en of er reeds alternatieve mogelijkheden aanwezig zijn in bestaande bebouwing. Tijdens het onderzoek worden ook eventuele waarnemingen van andere beschermde soorten genoteerd. De data waarop onderzoeken zijn uitgevoerd staan vermeld in tabel 1.

3.1 Huismus

Tijdens het veldbezoek werd het plangebied met behulp van gehoor en zicht geïnventariseerd. Daarbij werd gelet op geschikt foerageergebied, foeragerende dieren, vogels die met nestmateriaal of voedsel slepen en vogels die gebouwen invliegen. Er zijn 4 inventarisatierondes uitgevoerd in de periode 1 april – 15 mei. Vanwege het koude weer zijn er extra rondes uitgevoerd; het Kennisdocument Huismus schrijft minimaal 2 bezoeken voor. De inventarisaties werden overdag uitgevoerd tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang. Er lagen minimaal 10 dagen tussen de inventarisatierondes. Het onderzoek is uitgevoerd door N.J. Honingh van Melk en Honingh.

Datum	Tijd	Weer
3 april 2023	08:00 – 09:00 huismus	NO1, 10 graden, droog
19 april 2023	08:00 – 09:00 huismus	NO4, 10 graden, miezer
27 april 2023	08:00 – 09:00 huismus	NO1, 9 graden, droog
11 mei 2023	08:00 – 09:00 huismus	W1, 15 C, droog

Afbeelding 5: Data waarop onderzoek is uitgevoerd naar verblijfplaatsen van de huismus.

4 Resultaten en advies

4.1 Resultaten

Er zijn broedlocaties of verblijfplaatsen van de volgende soorten waargenomen:

- Huismus

Soort	Aantal/type	Locatie
Huismus	5 verblijfplaatsen	Bosschages

Afbeelding 6: Aangetroffen beschermde soorten Waardekensstraat 47, Biezelinge.

Er werden naar schatting 5 verblijven van een paartje *huismussen* vastgesteld in het (klimop)struweel in de buurt van het kippenhok op het perceel. Dit aantal is geschat op basis van het aantal huismussen dat gemiddeld in deze bosschages aanwezig waren. Het exacte aantal nesten/ verblijfplaatsen kon niet worden bepaald, zonder de bosschages open te breken en de dieren te verstoren.

Er werden wel huismussen waargenomen op het gebouw, maar er werden hier geen verblijfplaatsen van huismussen waargenomen. In de goten ligt antimussenschroot, zodat het voor huismussen niet (meer) mogelijk is om onder het pannendak te nestelen.

Bij het rooien van de bosschages zullen er maximaal 5 verblijfplaatsen van de huismus worden vernietigd. Daarbij wordt er ook het essentieel leefgebied (zgn. 'kwetterbosjes') van de huismus vernietigd. Omdat er vanuit de wijde omgeving huismussen op de tuin van het perceel afkomen, wordt de gehele tuin (450 m²) als essentieel leefgebied aangeduid. De opgaande bomen behoren over het algemeen niet tot essentieel leefgebied. In dit geval worden de opgaande bomen door de huismussen vooral gebruikt als landingsplaats die vervolgens afdalen naar het struweel. De met klimop begroeide haagbeuk vlakbij het gebouw is wel onderdeel van het essentieel leefgebied.

De verblijfplaatsen en het essentieel leefgebied zijn jaarrond beschermd. Het is daarom noodzakelijk om een **ontheffing** in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de provincie Zeeland voor het vernietigen van de verblijfplaatsen en het essentieel leefgebied. De behandeling van de ontheffingsaanvraag duurt strikt genomen 6 weken. Binnen die tijd kan de provincie vragen stellen en/of meedelen dat zij nog 6 weken nodig hebben om de aanvraag te beoordelen. De praktijk leert dat de totale periode minimaal 12 tot 20 weken in beslag kan nemen. Er dienen ook legekosten te worden betaald.

Het is eveneens noodzakelijk om *mitigerende maatregelen* te treffen om te voorkomen dat er huismussen zullen worden gedood en om indien nodig vervangende verblijfplaatsen en leefgebied aan te bieden. Hiervoor dient een **mitigatieplan** en/of **ecologisch werkprotocol** te worden opgesteld.

4.2 Gunstige staat van instandhouding

De *huismus* is nog een relatief algemene soort in Nederland. De Huismus is een algemene en talrijke broedvogel in dorpen en steden. Sinds 1975 of eerder zijn de landelijke aantallen vermoedelijk gehalveerd. De grootste afname lijkt voorbij: de recente aantallen schommelen. De verspreiding overlapt met die van concentraties mensen. Huismussen zijn het talrijkst bij oudere huizen in een deels groene, liefst wat rommelige omgeving aan stadsranden of op het platteland. In strakke nieuwbouwwijken en het versteende hart van grote steden zijn ze schaars of ontbreken ze bij gebrek aan nestgelegenheid en/of voedsel (SOVON, 2023). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de huismus ook in de buurt van de te slopen bebouwing aanwezig zijn (afbeelding 7). In de directe omgeving van

het plangebied zijn kennelijk voldoende broedplaatsen aanwezig, hoewel dat formeel niet door uitgebreid onderzoek is vastgesteld. Sommige woonblokken in de omgeving zijn ook (illegaal) voorzien van antimussenschroot.



Afbeelding 7: Overzicht van woonblokken met huismusverblijven in de directe omgeving van de Waardekensstraat. Groene wolk: essentieel leefgebied; gele omlijning: woonblokken met huismusverblijven. Gele pijlen: vliegroutes huismus.

4.3 Zorgplicht

Huismussen en andere vogels kunnen tot in augustus nog broeden of met jongen zitten. Daarom kan de sloop van het gebouw en het rooien van de beplanting niet eerder beginnen dan vanaf 1 september 2023. De sloop van het gebouw en het rooien van de beplanting moeten vóór 1 maart 2024 zijn begonnen om te voorkomen dat zich weer broedende huismussen en andere vogels vestigen.

Indien het rooien van de beplanting in de winterperiode wordt uitgevoerd, moet rekening worden gehouden met overwinterende amfibieën (kleine watersalamander; bruine kikker) en kleine zoogdieren zoals de egel.

4.4 Vooruitlopend Advies

Omdat het gebouw volledig wordt gesloopt en vrijwel alle beplanting wordt verwijderd zullen zowel alle nestgelegenheid en leefgebied verdwijnen. Formeel zullen deze elementen elders binnen een straal van 200 m. moeten worden gemitigeerd en/ of gecompenseerd met een gewenningsperiode

van minimaal 3 maanden. Dat wil zeggen dat deze maatregelen 3 maanden voorafgaande aan de sloop aanwezig moeten zijn. Verblijfplaatsen van de huismus moeten in een verhouding van 1:2 worden gecompenseerd; essentieel leefgebied moet minimaal 1:1 worden gecompenseerd (Kennisdokument Huismus, BIJ12). Dit moet worden verwerkt in een mitigatieplan of activiteitenplan.

Gezien de bouwtekening van de nieuwe situatie (-) is er geen ruimte om het essentieel leefgebied in de nieuwe situatie te realiseren. Er kunnen mogelijk wel 10 kunstmatige huismusverblijven (inbouw of aanbouw) in de bebouwing worden gerealiseerd, mits er in de buurt essentieel leefgebied aanwezig is.

Om essentieel leefgebied aan te leggen is het wellicht mogelijk om gebruik te maken van het plantsoen aan het Waardekenshoekplein (afbeelding 8). Dit is ongeveer 1.200 m² groot. Het bestaat uit gazon omringd door lindenbomen. In het verleden heeft er een boom in het midden gestaan, maar deze is gerooid. Dit plantsoen wordt nauwelijks door huismussen gebruikt.



Afbeelding 8: Plantsoen aan het Waardekenshoekplein (wit omlijnd) t.o.v. het plangebied (geel omlijnd).

Door in het winterseizoen 2023/2024 een deel van de struweelbeplanting in het plantsoen te verplanten, blijft er essentieel leefgebied behouden. De aanleg van takkenrillen van snoei- of knothout kunnen extra veilige schuilplaatsen worden aangelegd. Ook zandige plekken vergroten de aantrekkelijkheid van het leefgebied voor huismussen. Waarschijnlijk zullen de nieuwe verblijfplaatsen in de nieuwbouw nog niet zijn gerealiseerd voor het broedseizoen (1 maart 2024). Mogelijk verplicht de provincie tijdelijke huisvesting d.m.v. het plaatsen van een huismustil.

Omdat de gemeente Kapelle een visie op het behoud van de biodiversiteit heeft laten opstellen is het de moeite waard om de volgende paragraaf 4.5 te lezen. Het is aan te bevelen om de mitigerende en compenserende maatregelen in een breder perspectief te zien.

4.5 Visie op natuur en biodiversiteit gemeente Kapelle

Waarom een visie op natuur en biodiversiteit?

De biodiversiteit is de afgelopen decennia sterk achteruitgegaan, ook in Kapelle. Veel soorten planten en dieren staan onder druk. Een rijke natuur en biodiversiteit staan echter aan de basis van onze welvaart en welzijn. Doordat het slechter gaat met de planten en dieren kunnen wij steeds minder genieten van wat de natuur ons te bieden heeft.

Het is bijvoorbeeld prettiger wonen in een groene omgeving. De kernen Kapelle-Biezelinghe, Wemeldinge en Schore zijn omgeven door een fraai landschap waar we van willen blijven genieten. Ook voor recreatie is een rijke natuur belangrijk. Een landschap met variatie is aantrekkelijk om in te wandelen en fietsen. Daarnaast is een bloemrijke omgeving positief voor de fruitteelt, bijen en insecten die helpen bij de bestuiving en natuurlijke plaagbestrijding in de boomgaarden. Zonder visie geen actie! Daarom hebben we een visie opgesteld waarin we met elkaar hebben vastgelegd welke opgaven we gaan aanpakken. Deze bouwsteen natuur & biodiversiteit heeft een uitgebreide bijlage, gemaakt door bureau Bosch&Slabbers. Daarin is een analyse gemaakt van het landschap in de gemeente Kapelle en zijn de kansen en aanknopingspunten beschreven voor het verder bevorderen van de biodiversiteit.

Onze visie (bouwsteen) werken we de komende jaren uit in groenstructuur-plannen. Daarin bekijken we per kern hoe we onze parken, pleinen en straten de komende jaren beter kunnen inrichten. We zullen u dan opnieuw informeren en betrekken bij de verdere uitwerking van deze plannen.

Wat zijn volgens de gemeente Kapelle de belangrijkste thema's in de visie op natuur en biodiversiteit

Meer en multifunctioneel groen

Wij streven naar een aantrekkelijke leefomgeving. Meer groen is daarvoor belangrijk. Daarnaast willen we goed nadenken over welke functies dit groen kan dienen. Denk bijvoorbeeld aan tijdelijke waterberging of bijvriendelijke beplanting.

Biodiversiteitsmaatregelen op groot en klein schaalniveau

Maatregelen positief voor de natuur en de biodiversiteit spelen op verschillende schaalniveaus. Op het niveau van het landschap willen we onze aanwezige natuurgebieden versterken zoals de Kapelse Moer en de Oosterschelde. Op kleiner schaalniveau gaan we bijvoorbeeld aan de slag met een andere plantensoorten in ons openbaar groen.

Vergroten van de natuurbeleving

De natuur is overal: in onze kernen, maar vooral ook in het landelijk gebied. Maar soms is deze minder toegankelijk en dat willen we verbeteren! Natuurbeleving moet er zijn voor jong en oud. Waar ouderen kunnen genieten van bloeiende beplanting, zien wij kansen om kinderen spelend te laten leren van de natuur.

Samen werken aan biodiversiteit

U kunt zélf ook bijdragen! Wij geven graag het goede voorbeeld door onze kernen te vergroenen. Daarnaast denken we na over hoe u als inwoner of ondernemer van de gemeente Kapelle ook zelf mee kunt helpen. Een meer natuurvriendelijke inrichting van onze tuinen kan al een groot verschil maken.

Natuur en biodiversiteit in het landelijk gebied

Het landelijk gebied van de gemeente Kapelle bestaat vooral uit zogenaamde kreekruggen en poelgebieden. We zorgen ervoor dat de maatregelen op het gebied van biodiversiteit passen bij dit karakter. Op deze manier 'helpen' we deze landschappen. Voor de kreekruggen betekent dit het

toevoegen van kleinschalige landschapselementen. Voor de poelgebieden juist een open landschap en ontwikkeling van meer kruidenrijk grasland. Onderstaande collage geeft een idee van de mogelijkheden in het landelijk gebied.



Natuur en biodiversiteit in de kernen

In de kernen koppelen we de biodiversiteitsmaatregelen aan het verder verbeteren van de leefbaarheid. Zo willen we ommetjes vanuit het dorp mogelijk maken, wat bijdraagt aan de natuurbeleving. Ook kunnen dorpsentrees aantrekkelijker gemaakt worden door een meer gevarieerde beplanting toe te passen die bijvoorbeeld ook bijvriendelijk is. De collage hieronder geeft nog enkele andere mogelijkheden weer die horen bij een verhoogde biodiversiteit in de kernen.



Natuur en biodiversiteit op bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn vaak heel functioneel ingerichte gebieden waar door vergroening grote winst te behalen valt voor de natuur. Hier zien we veel kansen voor verbetering. Dit kan al door maatregelen op de korte termijn, zoals: het inzaaien van braakliggende terreinen met bloemrijk grasland of een aangepast maaibeheer. De collage hierboven geeft nog enkele andere voorbeelden voor het verbeteren van de natuur op onze bedrijventerreinen. Heeft u naar aanleiding hiervan nog suggesties of opmerkingen die u met ons wil delen? Mail naar duurzaam@kapelle.nl